Sygn. akt **OS 14/23**

POSTANOWIENIE

Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie
z dnia (…) r.

w składzie:

Przewodniczący: **r.pr. Paweł Kutrzuba**

Sędziowie: **r.pr. Arkadiusz Wagner - sprawozdawca**
r.pr. Wojciech Boryc

Protokolant: Joanna Kowalska

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu (…)r. sprawy ze skargi (…)na postępowanie radcy prawnego (…)na skutek odwołania z dnia (…)r. od postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie z dnia (…)r., sygn. akt RD-(…)o odmowie wszczęcia dochodzenia

postanawia:

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1375 z późn. zm.) oraz w zw. z art. 74^1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2022 r., poz. 1166 z późn. zm.) utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie z dnia (…)r., sygn. akt RD-(…)o odmowie wszczęcia dochodzenia.

Przewodniczący: Członkowie:

…… …… ……
r.pr. Paweł Kutrzuba r.pr. Arkadiusz Wagner r.pr. Wojciech Boryc

Sygn. akt OS 14/23

Uzasadnienie

Na rozprawie w dniu (…)roku Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (zwany dalej: Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym) w Lublinie rozpoznał sprawę ze skargi (…)na postępowanie radcy prawnego (…)na skutek wniesionego przez Skarżącą w dniu (…)roku odwołania od postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie z dnia (…)roku, sygn. akt: RD – (…)o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie radcy prawnego (…)o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 38 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (stanowiącego Załącznik do uchwały Nr 884/XI/2023 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 7 lutego 2023 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Kodeksu Etyki Radcy Prawnego).

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny ustalił następujący stan faktyczny

W dniu (…)roku do Okręgowej Izby Radców Prawnych wpłynęła skarga (…)na postępowanie radcy prawnego (…). W treści przedmiotowej skargi Skarżąca zarzuciła radcy prawnemu, że świadcząc pomoc prawną na rzecz byłego pracodawcy Skarżącej, a następnie będąc jego pełnomocnikiem przed sądem rozpatrującym zainicjowane z powództwa Skarżącej spory z byłym pracodawcą, doradzał swojemu mocodawcy działania, w których następnie uczestniczył, takie jak formułowanie wobec Skarżącej wezwań, w tym do składania wyjaśnień, w których formułował wobec Skarżącej zarzuty popełnienia wykroczeń dyscyplinarnych, a także uczestniczył w postępowaniu wyjaśniającym zainicjowanym przez pracodawcę, w którym „*przesłuchiwał*" Skarżącą i groził karami dyscyplinarnymi, a które to spotkania, wbrew woli Skarżącej, dokumentowane były w postaci stenogramu lub nagrania. Wskazane działania w ocenie Skarżącej naruszają zasady etyki i stanowią delikty dyscyplinarne określone postanowieniami art. 38 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. W ocenie Skarżącej postępowanie radcy prawnego naruszyło jej dobra osobiste i było przejawem mobbingu w wyniku czego Skarżąca wszczęła spór z byłym pracodawcą przed Sądem Okręgowym w (…) oraz (…). Na etapie postępowania sądowego Skarżąca zarzuca obwinionemu radcy prawnemu, iż reprezentując pozwanego pracodawcę dopuszczał się kolejnych deliktów dyscyplinarnych, które wynikają z podejmowanych przez niego działań deprecjonujących Skarżącą przed sądem gdzie zaprzeczał zgłoszeniu mobbingu, manipulowania przepisami prawnymi powołując się na nieistniejące lub niewłaściwe

przepisy, wskazywania dowodów, na które Skarżąca nie wyrażała zgody, a jednocześnie kwestionowania zasadności przeprowadzenia dowodów wnioskowanych przez Skarżącą. Na potwierdzenie swoich twierdzeń wyartykułowanych w skardze Skarżąca złożyła odpisy pism procesowych – odpowiedzi na apelację i repliki na pismo Powódki (Skarżącej) z (…)r., składane przez radcę prawnego (…)w toku prowadzonych ze Skarżącą sporów sądowych.

W ramach czynności sprawdzających Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie wezwał radcę prawnego (…)do złożenia pisemnych wyjaśnień odnośnie zarzutów skargi, a także dokonał oceny treści skargi i załączonych do niej dokumentów.

W odpowiedzi na wezwanie Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie radca prawny (…)poinformował, że nie zgadza się z zarzutami postawionymi przez Skarżącą przedstawiając argumentację w przedmiocie takiego stanowiska. Radca prawny (…)potwierdził, że będąc radcą prawnym zajmującym się obsługą prawną (…)udzielał wsparcia prawnego również podległym (…) jednostkom oświatowym, w tym byłemu pracodawcy Skarżącej, oraz szczegółowo zrelacjonował przebieg sporu Skarżącej z jej byłym pracodawcą.

Jednocześnie radca prawny (…)oświadczył, że nie twierdził nigdy, iż formalne złożenie skargi na mobbing jest wykroczeniem dyscyplinarnym Skarżącej, a kwestionował fakt otrzymania takiej skargi przez pracodawcę Skarżącej. Ponadto dalej wyjaśnił, że na żadnym etapie sporu ze Skarżącą nie podejmował działań, które mogłyby być ocenione jako uniemożliwiające prowadzenia dialogu ze Skarżącą, a tym bardziej nie formułował jakichkolwiek gróźb wobec Skarżącej. Wskazał, że w pismach kierowanych przez pracodawcę do Skarżącej, które pomagał redagować pod względem formalno-prawnym dbał o precyzję zawartych w nich sformułowań, zarówno w zakresie formułowanych poleceń pracodawcy jak też sankcji grożących za ich nie wykonanie.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie postanowieniem o sygn. akt RD – (…)z dnia (…)roku, na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 74^1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych - odmówił wszczęcia dochodzenia w sprawie radcy prawnego (…)o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 38 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. W uzasadnieniu przedmiotowego postanowienia Zastępca Rzecznika wskazał, że w świetle zebranego materiału przedmiotowej sprawy nie dopatrzył się naruszenia przez radcę prawnego art. 38 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Lublinie nadmienił, że przyjął pisemne wyjaśnienia radcy prawnego (…) za wiarygodne i logicznie prezentujące argumentację na potwierdzenie braku zasadności zarzutów skargi.

Zastępca Rzecznika podkreślił ponadto, że dla oceny zarzutów kluczowe jest, iż twierdzenia Skarżącej wskazujące na działania obwinionego radcy prawnego mające stanowić podstawę zarzutów ocenić należy jako nietrafne, w szczególności nie wskazujące na zachowania radcy prawnego, które wypełniałyby znamiona zarzucanych mu przewinień. Wskazywane przez Skarżącą jako naruszenie zasad etyki zawodowej radcy prawnego zachowania obwinionego zarówno na etapie udzielanego wsparcia prawnego pracodawcy Skarżącej w trakcie jej zatrudnienia jak również po jego ustaniu, polegające na byciu pełnomocnikiem przeciwnika procesowego Skarżącej, samo w sobie oceniać należy jako nienoszące znamion zarzucanego radcy prawnemu przewinienia dyscyplinarnego. Stanowisko powyższe dodatkowo uzasadnione jest ze względu na fakt, iż w części zarzucane radcy prawnemu działania stanowiły również element poddanego ocenie sądowej pozwu Skarżącej, w części zaś dotyczą postępowania toczącego się przed tym sądem, który jest gwarantem zgodności z prawem zarówno przebiegu postępowania jak też wydawanych orzeczeń. Kontrolę zaś prawidłowości w tym zakresie w ramach zwyczajnych i nadzwyczajnych środków zaskarżania przewidują obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa.

Od postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie z dnia (…)roku, Skarżąca (…)wniosła w dniu (…)roku odwołanie wskazując następujące zarzuty odnośnie wydanego postanowienia:

- błędne zastosowanie przepisów prawa materialnego tj. art. 74^1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, odsyłającego do innych ustaw w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania dyscyplinarnego;
- błędna wykładnia przepisu art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. mówiącego o negatywnych przesłankach procesowych, takich jak brak znamion czynu zabronionego, kto re zakazują wszczęcia postępowania.

Dodatkowo Skarżąca wskazała, że w skardze z dnia (…)r. (data wpływu: (…)r.) i uzupełnieniu skargi z dnia (…)r. zarzuca radcy prawnemu (…):

1) postepowanie sprzeczne z prawem;
2) doradzanie/nakłanianie Dyrekcji(której świadczył pomoc prawną), do postępowania sprzecznego z prawem;

3) żenująco niski poziom pism procesowych, oparty na manipulacji przepisami prawa deprecjonowaniu strony przeciwnej.

Rozpoznając sprawę Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie co skutkuje utrzymaniem w mocy postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego z dnia (…) roku, sygn. akt RD – (…) odmawiającego wszczęcie dochodzenia w sprawie radcy prawnego (…) o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 38 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Na wstępie należy zaznaczyć, że Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w pełni podziela ocenę zawartą w zaskarżonym postanowieniu, iż nie doszło do naruszenia przez radcę prawnego (…) art. 38 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, w związku z czym nie doszło do popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w Lublinie rozpatrując zarzuty zawarte w odwołaniu uznał, że nie zasługują one na uwzględnienie. Z zebranego w sprawie materiału wynika, iż nie istnieją obiektywne podstawy do uwzględnienia zarzutów przedstawionych w odwołaniu, a zarazem do wszczęcia podstępowania dyscyplinarnego wobec radcy prawnego (…).

Przechodząc do meritum podniesionych w odwołaniu zarzutów Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wskazuje, że wbrew zawartym w odwołaniu twierdzeniom, nie dopatrzył, aby radca prawny (…) w toku wykonywanych czynności świadczenia pomocy prawnej naruszył obowiązujące przepisy w tym ustawę o radcach prawnych czy też normy Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny ustalił, iż z treści zgromadzonych dowodów, opisu czynów i okoliczności faktycznych jednoznacznie wynika, iż w działaniu radcy prawnego (…) brak jest znamion czynu zabronionego objętego normą art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. Skoro działania, których dotyczył sprzeciw strony skarżącej w zakresie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego celem pociągnięcia radcy prawnego do odpowiedzialności nie zawierały znamion czynu zabronionego, to naturalną konsekwencją jest odmowa wszczęcia dochodzenia na podstawie 17 § 1 pkt 1 k.p.k. W przypadku materialnej przesłanki czynu wymienionego w ww. przepisie chodzi o sytuację, kiedy czyn karalny nie miał miejsca bądź

też brak jest dowodów dostatecznie uprawdopodabniających fakt jego popełnienia. W takim przypadku można mówić, iż istnieje pewność, że działanie wypełniające znamiona przestępstwa faktycznie nie wystąpiło bądź też brak jest dostatecznych podstaw do udowodnienia zaistnienia takiego czynu. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny podtrzymuje stanowisko wyrażone przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w postanowieniu z dnia (…) roku, w którym wskazano, że w świetle materiału sprawy RD – (…), nie można stwierdzić, iż doszło do naruszenia przez radcę prawnego (…) art. 38 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Po wnikliwej analizie prawnej treści art. 64 ustawy o radcach prawnych, zgodnie z którym: „Radcowie prawni i aplikanci radcowscy podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swych obowiązków zawodowych", należy uznać, iż zachowanie radcy prawnego należy analizować pod kątem sprzeczności z prawem, zasadami etyki i godnością zawodu.

W przedmiotowej sprawie w świetle całokształtu okoliczności ujętych w pismach procesowych sporządzonych przez radcę prawnego w sprawie (…)toczącej się przed Sądem Rejonowym w (…), sprawach (…)i (…)toczących się przed Sądem Okręgowym w (…) oraz pisemnych wyjaśnień radcy prawnego złożonych w sprawie RD – (…)brak jest podstaw do przyjęcia, że doszło do naruszenia podstaw prawnych wskazanych w postanowieniu Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie z dnia (…)r., co stanowi o niezasadności odwołania oraz samej skargi. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie stoi na stanowisku, że przyjęta przez pełnomocnika procesowego na potrzeby prowadzenia sprawy taktyka nie podlega ocenie organów dyscyplinarnych, stanowiąc uprawnienie radcy prawnego, który ma prawo przedstawiać – w imieniu i w interesie reprezentowanej strony stanowisko, działając we właściwy dla interesów Mocodawcy sposób. Działania podejmowanie podczas prowadzenia sprawy, w szczególności polegające na przedstawianiu okoliczności faktycznych i dowodów na potwierdzenie stanowiska Mocodawcy, jak i na stosowaniu opracowanej taktyki procesowej jest obowiązkiem radcy prawnego, jako pełnomocnika procesowego. Zgodnie z przepisami prawa radca prawny przy wykonywaniu czynności zawodowych korzysta z wolności słowa i pisma w granicach określonych przepisami prawa i rzeczową potrzebą. Wykonując czynności zawodowe, w szczególności sporządzając określone pisma w imieniu mandanta, *radca prawny może w sposób swobodny dobierać formę wypowiedzi, byleby nie przekraczać granic wyznaczonych w przepisach regulujących sposób wykonywania*

zawodu. Tym samym *wypowiedzi radcy prawnego zawarte w pismach formułowanych w imieniu mandanta nie mogą stanowić podstawy odpowiedzialności dyscyplinarnej, jeżeli pozostają w granicach prawa i rzeczowej potrzeby ocenianej w kontekście całokształtu sprawy, w której czynność ta była podejmowana* (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Karna z dnia 17 maja 2017 r., SDI 12/17). Przesłanki przekroczenia granic „rzeczowej potrzeby" nie można - co do zasady – oceniać *in abstracto*, bez odniesienia do realiów konkretnej sprawy. Ocena zaś tej przesłanki jest konieczna, bowiem tylko w wypadku przekroczenia granic rzeczowej potrzeby, określona wypowiedź sformułowana w piśmie sporządzonym przez radcę prawnego w imieniu Mandanta może stanowić przedmiot oceny w perspektywie naruszenia określonych zasad zawartych w Kodeksie Etyki Radcy Prawnego. *Sama niezgodność takiej wypowiedzi z Kodeksem Etyki Radcy Prawnego, o ile nie narusza prawa i nie wykracza poza granice „rzeczowej potrzeby" w rozumieniu art. 11 ust. 1 ustawy o radcach prawnych nie może stanowić podstawy przypisania odpowiedzialności dyscyplinarnej*. Formułując wypowiedzi w ramach wykonywania czynności zawodowych radca prawny korzysta bowiem z ustawowej ochrony wolności słowa zagwarantowanej mu na mocy wspomnianego przepisu (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Karna z dnia 27 września 2012 r., SDI 24/12). Regulacja w zakresie wolności słowa i pisma ma na celu zapewnienie swobody wykonywania zawodu przez radcę prawnego, który reprezentując swojego Mandanta w tracie procesu *nie może powstrzymywać się od rzeczowej krytyki poczynań drugiej strony, gdy jest to uzasadnione interesem procesowym* (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Karna z dnia 28 stycznia 2016 r., SDI 60/15).

Odnośnie zarzutów co do podejmowania przez radcę działań polegających na świadczeniu pomocy prawnej (…)w (…) doradzając jej nielegalne działania i uczestniczeniu w tychże działaniach oraz dopuszczaniu się wielu nieetycznych działań w toku spraw przed sądami w (…), gdzie radca prawny reprezentował pozwaną (…) zgodzić się należy, że Odwołująca nie wykazała w sposób dostateczny na czym działania te miałyby polegać. Analogicznie należy traktować zarzuty, co do podejmowania przez radcę działań zmierzających do zaostrzenia konfliktu pomiędzy pracownikiem (Skarżącą) a pracodawcą.

W tym miejscu Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie nadmienia, że Odwołująca w odwołaniu z dnia (…)r. nie przedstawiła nowych okoliczności na poparcie stawianych radcy prawnemu zarzutów. Co istotne nie stawiła się także na rozprawę, która miała miejsce w dniu (…) r. i o której została prawidłowo powiadomiona. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na treść art. 117 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. .k.p.k. zgodnie, z którym „*czynności nie przeprowadza się, jeżeli osoba*

prawniona nie stawiła się, a brak dowodu, że została o niej powiadomiona, oraz jeżeli zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że niestawiennictwo wynikło z powodu przeszkód żywiołowych lub innych wyjątkowych przyczyn, a także wtedy, gdy osoba ta usprawiedliwiła należycie niestawiennictwo i wnosi o nieprzeprowadzanie czynności bez jej obecności, chyba że ustawa stanowi inaczej". W niniejszej sprawie nie zaszła w ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie żadna z przesłanek skutkujących odroczeniem terminu rozprawy, co skutkowało odbyciem się rozprawy i wydaniem przywołanego powyżej postanowienia.

Marginalnie wypada skonstatować, iż co prawda Odwołująca nie miała obowiązku stawić się na terminie rozprawy, jednakże jej obecność mogła skutkować przedstawieniem i sformułowaniem zarzutów, które w przedmiotowym odwołaniu nie zostały w sposób dostateczny wyartykułowane.

Mając na uwadze powyższe, tezy odwołania stanowią jedynie polemikę z ustaleniami poczynionymi w toku postępowania przed Zastępcą Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Lublinie. Brak jest *de facto* w złożonej skardze zarzutów o charakterze merytorycznym, dających podstawę do innej oceny zdarzeń stanowiących podstawę rozstrzygnięcia przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Lublinie.

W tym miejscu Okręgowy Sąd Dyscyplinarny pragnie zauważyć, że postępowanie dyscyplinarne ma na celu eliminowanie negatywnych, sprzecznych z ustawą o radcach prawnych i zasadami Kodeksu Etyki Radcy Prawnego zachowań przedstawiciela tegoż zawodu. W żadnym wypadku postępowanie dyscyplinarne i ewentualne orzeczenie kary dyscyplinarnej nie mogą być traktowane jako element osobistego jak również negatywnego stosunku skarżącego do radcy prawnego wykonującego czynności zawodowe zgodne z przepisami postępowania procesowego.

W niniejszej sprawie okoliczności wskazane przez Skarżącą oraz ujawnione w toku czynności wyjaśniających prowadzonych przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego, jak również ustalenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w Lublinie nie dają podstaw do uznania, iż zachowanie radcy prawnego (…)stanowiło przewinienie dyscyplinarne.

Mając powyższe na uwadze, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie uznając postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie z dnia (…)r. sygn. akt RD-(…)

o odmowie wszczęcia dochodzenia za prawidłowe i zasługujące na podzielenie, orzekł jak w sentencji.

POUCZENIE:

Zgodnie z art. 426 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 1375) w związku z art. 74^1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1166) postanowienie jest prawomocne i od niniejszego postanowienia nie służy prawo wniesienia odwołania do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego.

Przewodniczący	**Członkowie**	
…..……	…….	…..……..……
r.pr. Paweł Kutrzuba	r.pr. Arkadiusz Wagner	r.pr. Wojciech Boryc